

איך לדבר עם התלמידות/ים על מה שקורה עכשיו? הצעה למערך שיעור

האירועים שקורים סביבנו, המהומות, ההסלמה הגוברת, ההפגזות והאזעקות מצד אחד וההתלקחויות מבית מצד שני, המתח האלים וההתפרעויות של יהודים וערבים, ידיעות חדשותיות על פגיעות, ההצפה של האירועים ושל המידע - כל אלו מעלים בכולנו רגשות קשים מכל קשת הרגשות, לצד תחושות של מצוקה וחוסר וודאות שבוודאי נחווים גם על ידי תלמידותינו ותלמידינו. לפני שנדבר עם התלמידות/ים על המצב וגם אם כבר דיברנו איתן/ם, חשוב שנדבר גם עם עצמנו. אנחנו מציעות מהלך שיעור שמתחיל בבירור עצמי, ולאחריו פעילות כיתתית. בשל ריבוי האירועים בחרנו להתמקד במסגרת זאת בעימותים שבין האזרחים הערבים והיהודים בתוך החברה הישראלית.

לדבר עם עצמנו

כמחנכות/ים שמופקדות/ים על שלומן/ם של תלמידות/ים עלינו להיות מודעות/ים לרגשותינו ולעמדותינו ולאופן שבו הזהויות, הסביבה והחוויות שלנו מעצבות את נקודת המבט שלנו על האירועים. מותר לנו גם להיות מבלבלות/ים ומוטרדות/ים, לשאול שאלות יותר מאשר לתת תשובות ולא להחזיק בעמדה מגובשת. שאילת השאלות מאפשרת לנו להגדיר מראש את גבולות השיח שלנו, להכין את עצמנו לתרחישים אפשריים בכיתה ולהגיע מוכנות/ים ובטוחות/ים יותר.

שאלו את עצמכן/ם את השאלות הבאות:

- אילו רגשות מעלים בי האירועים הקשים האחרונים?
- מה אני יודעת/ת? מה אני לא יודעת/ת או לא בטוחה/ה שידע/ת?
- מה חשוב לי לקדם בדיון על הנושא (חשיבה ביקורתית, פתיחות, יכולת לראות ריבוי פרספקטיבות...)?
- האם אני מרגישה מוכנה לדיון הזה? האם אני חוששת? ממה?
- אילו רגשות התלמידות/ים שלי עשויות/ים להביא לדיון? איך אגיב אליהם?
- אילו אמירות התלמידות/ים שלי עשויות/ים להביא לדיון? איך אגיב אליהן?

לדבר עם התלמידות/ים

"יישור קו": על מה אנחנו מדברות/ים?

קצב האירועים מהיר, וייתכן שהתלמידות/ים, וגם אנחנו, לא ידעו את המידע העדכני ביותר, או שקיבלו מידע מוטעה ממקורות לא אמינים. כדאי להכין את תקציר השתלשלות האירועים האחרונים, ולהציג אותם תחילה בפני התלמידות/ים.

לפני שנאפשר תגובות על האירועים, חשוב להזכיר את כללי הכיתה על ניהול דיון פתוח ובטוח שמכבד את הדעות השונות. רצוי גם לשאול את הכיתה אם למול ההתפרעויות האחרונות של יהודים ושל ערבים ששמענו עליהן בחדשות, האם לדעתן/ם צריך להוסיף עוד כללים לדיון בכיתה?

תגובות: מה אנחנו מרגישות/ים וחשובות/ים?

בשיעור פרונטלי: על הקירות בחלל הכיתה נתלה בריסטולים או דפים גדולים עם פתיחות של משפטים שהתלמידים/ות יתבקשו להשלים.

בשיעור מקוון: אפשר לערוך את פתיחות המשפטים [בלוח פאדלט](#).

פתיחות משפטים לדוגמא:

מה שקורה עכשיו....	אלימות היא...
עכשיו זה הזמן ל...	הסתה בעיניי היא...
אני פוחד/ת ש...	ראיתי בחדשות או קראתי ברשתות ש...
אני כועס/ת על....	המאבק הוא על...
אני לא מבינ/ה...	שני הצדדים...
אני מקווה ש...	ישראליות/ים יהודיות/ים....
המצפון שלי אומר ש....	ישראליות/ים ערביות/ים....

התלמידות/ים יעברו בין הבריסטולים וישלימו את המשפטים, ולאחר מכן יקראו מה שהאחרות/ים כתבו. המורה תבקש מכמה מהתלמידות/ים לשתף במשהו שכתבו או משהו שמישהו/י אחר/ת כתב/ה שעניין אותן/ם. **נערוך סיכום ביניים:** נאסוף את הדברים וניתן מקום לכל הרגשות שעולים, וגם לאי הסכמות ולדעות שונות שקיימות בכיתה.

פעילות בקבוצות

התלמידות/ים יקראו פוסטים ו/או כתבות שמציגות/ים דעות שונות ומנוגדות על האירועים. צרפנו הצעות לפוסטים/מאמרי דעה/כתבות, תוכלו כמובן להחליפם באחרים).

חלק מהקבוצות יקבלו את סדרת הפוסטים של:

[יובל חובב](#)

[מעין דותן](#)

[אורית מילר](#)

וחלק מתוך פוסט של [בצלאל סמוטריץ](#)

קבוצות אחרות יקבלו את הפוסטים של :

[המורה דניאל כרמי](#)

[הרב דוד מנחם](#)

כל קבוצה תקרא את הטקסטים שקיבלה, ותדון בהם בעזרת השאלות הבאות:

- האם ועם מה אני מסכימ/ה ולמה אני מתנגד/ת?
- מה הרגיש אותי? מה הפתיע אותי? מה התחדש לי? מה התחדד לי?
- מה מתוך מה שקראתי משפיע עלי?

בהמשך התלמידות/ים יציגו בקצרה במליאה את העמדות השונות שעלו מהטקסטים, ומה הן/ם חושבות/ים על כך. המורה תשקף את ריבוי הקולות בחברה הישראלית, את הלגיטימיות להרגיש ולחשוב אחרת, ויחד עם זאת את גבולות ההתנהגות: האלימות והפגיעה בזכויות אדם ובדמוקרטיה.

הצעה להרחבה:

נערוך דיון ביקורתי סביב השאלות:

- איזו השפעה יש למסרים השונים בתקשורת וברשתות החברתיות על העמדות שלנו?
- איזו השפעה יש לאנשים הסובבים אותנו? לחברים/ות? למשפחה?
- האם יש מישהו/י שחשים שהעמדה שלהם/ן מנוגדת להלך הרוח שסובב אותנו/ה? איך התחושה הזו?
- מהם המסרים שמשפיעים עלינו במיוחד?
- האם אנחנו חשים/ות שהאירועים מוצגים לנו באופן "אובייקטיבי"? "איך אותו אירוע יכול להיות מתואר אחרת בכלי תקשורת שונים?

סיום

נקרין ונקרא את השיר "[מייק לאב](#)" של [כרמל גליציאנו](#) נסיים בסבב של תחושות או מילים חזקות שמהדהדות לנו בעקבות השיעור.

